

RAPPORT

UTREDNING AV EN EVENTUELL UTVIDGNING AV KULTURRESERVATET KOMMINISTERBOSTÄLLET RÅSHULT

Vi är rättsgaranter, kunskapsförmedlare och samhällsbyggare. Vi jobbar med landsbygdens utveckling.

Titel: Utredning av en eventuell utvidgning av Kulturreseptatet
komministerbostället Råshult

Författare: Annika Bladh och Marion Jannes, Länsstyrelsen i Kronobergs län,

Fotografier: Länsstyrelsen i Kronobergs län

Projektledare: Annika Bladh

Telefon: 010-223 70 00

E-post: länsstyrelsen@kronoberg.se

Rapporten finns på Länsstyrelsens hemsida,
www.lansstyrelsen.se/kronoberg/tjanster/publikationer

Utgivning 20181214

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

Innehållsförteckning.....	3
Inledning.....	4
Bakgrund.....	4
Projektets målsättning och effekter.....	4
Avgränsning.....	5
Utredningsområde och ägoförhållanden	5
Analys av utredningsområdet	6
Kulturhistoriska värden.....	7
Biologiska värden.....	10
Friluftsliv	11
Kommunikation.....	12
Synpunkter	12
Förslag till utökning	12
Karta över förslag till utökning.....	13
Ekonomiska konsekvenser	14
Administrativa konsekvenser	14
Motivering	15
Referenser.....	16
Bilagor	16

INLEDNING

I denna rapport redovisas de kulturhistoriska och biologiska värden som ligger till grund för och motiverar en utökning av kulturreseptatet Komministerbostället Råshult.

En utökning av kulturreseptatet har varit ett önskemål av stiftelsen för Linnés Råshult sedan de köpt in en fastighet som var till försäljning i byn. Älmhults kommun äger numera också en av fastigheterna. Länsstyrelsen tog beslut år 2016 att inventera angränsande fastigheter till kulturreseptatet för att utreda om det finns så höga kulturvärden att en utökning kan motiveras. De inventeringar som genomförts visar att det finns höga kultur- och naturvärden och som motiverar ett skydd och därmed en utökning av kulturreseptatet. Råshult är ett bra exempel som visar på det biologiska kulturarvet, dvs hur människans historiska brukande och nyttjande av naturen har skapat och bevarat biologiska naturvärden.

BAKGRUND

Kulturreseptatet Komministerbostället Råshult bildades 2002. Syftet med kulturreseptatet är att bevara och levandegöra de rumsliga strukturerna från Carl von Linnés födelseplats från tidigt 1700-tal. Detta ska göras så långt det är möjligt såväl vad det gäller de rumsliga aspekterna som det kulturhistoriska innehållet. Reseptatet ska kunna tjäna som en levande historiebok.

Hela Råshultsområdet (kulturreseptatet och de omkringliggande markerna) ingår inom en kulturmiljö av riksintresse och inom den planerade buffertzonen för ett blivande världsarv i uppkomsten av vetenskapen systematisk biologi. Länsstyrelsen har bedömt att landskapet på intilliggande fastigheter har höga kulturhistoriska värden varför en utredning om en eventuell utökning av kulturreseptatet påbörjades i mars 2016.

PROJEKTETS MÅLSÄTTNING OCH EFFEKTER

Projektets målsättning är att fastställa en eventuell utökning av kulturreseptatet med de intilliggande fastigheter som har höga kulturhistoriska värden kopplade till 1700-talslandskapet samt att ta fram en skötselplan för att bevara natur- och kulturvärdena.

Förväntade effekter är att de kulturhistoriska och biologiska värdena som finns inom området säkerställs och bevaras. Det ska ske genom olika typer av skötselinsatser, dock med en lägre ambitionsnivå och med mer extensiva skötselmetoder jämfört med den skötsel som genomförs i det ursprungliga kulturreseptatet.

AVGRÄNSNING

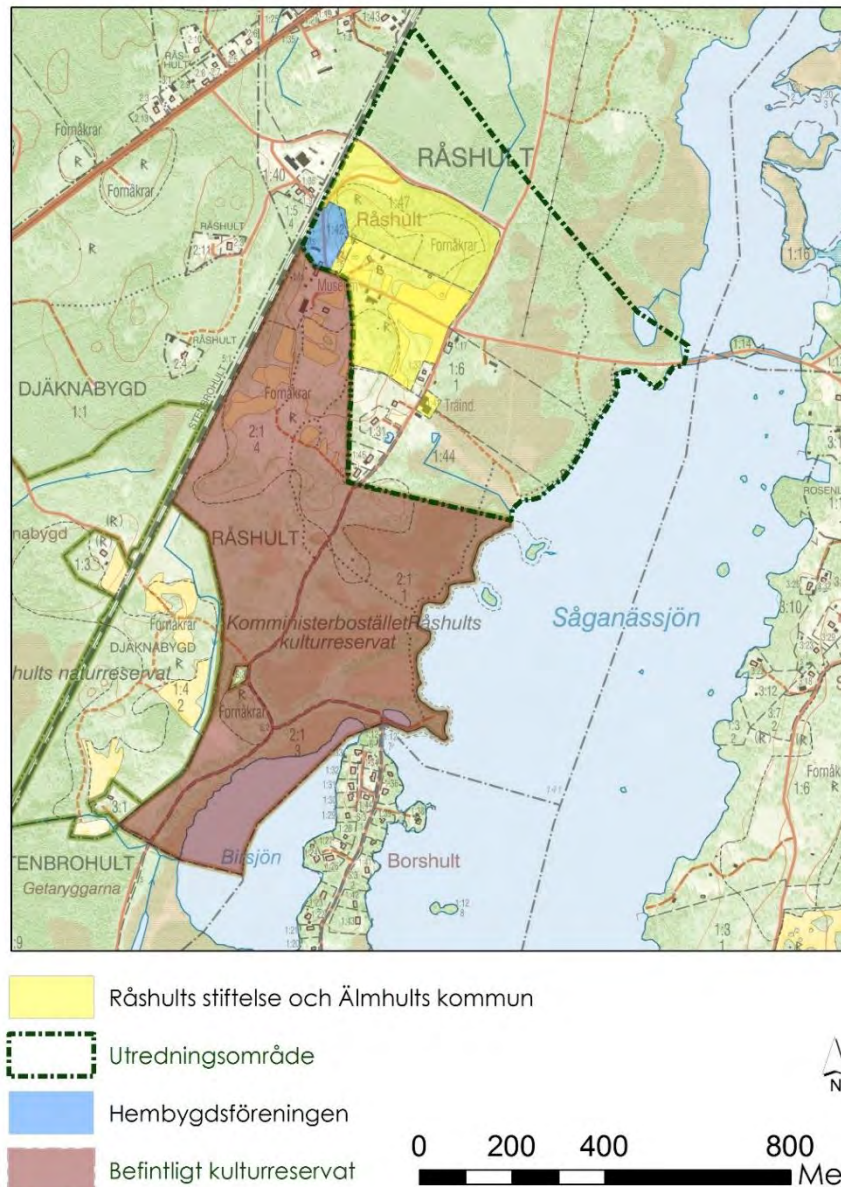
Det är den oskyddade inägomarken för Råshults by enligt Laga skifteskartan från 1841-42 som utgör utredningsområdet, se karta nedan samt bilaga 2.

Utredningens uppdrag:

- inventera och identifiera de strukturer och kulturhistoriska värden som hör samman med 1700-talslandskapet,
- inventera och identifiera biologiska värden,
- bebyggelsen ska inte inventeras och ingå i utökningen,
- tomttor ska inte ingå i utökningen.

UTREDNINGSSOMRÅDE OCH ÄGOFÖRHÅLLANDEN

Redan idag ägs stora delar av utredningsområdet av Älmhults kommun och Stiftelsen Linnés Råshult.

Härutöver finns tre markägare samt hembygdsföreningen som äger delar av utredningsområdet.

ANALYS AV UTREDNINGSMRÅDET

Kartan nedan visar utredningsområdet och delområdena A-D som hänvisas till i rapporten samt den befintliga nyckelbiotopen, Ädellövnaturskog belägen i område B. Idag är det område A som är jordbruksmark och resten har vuxit igen till skog.

Vid laga skifte 1841 brukades hela utredningsområdet som äng, åker och betesmark. Ekonomiska kartan från 1945 och 1971, bilaga 3 och 4, visar att ytterområdena har börjat att beskogas, mindre åkrar har slagits samman eller övergivits och andra delar av ängen har brutits upp till åker. Idag betas de centrala öppna områdena men strukturen av mindre åkrar finns bitvis kvar. Trots den stora förändringen i markanvändningen kan 1700-talets landskap utläsas utifrån

laga skifte 1841 och i terrängen. Genom att skydda marken utanför kulturreservatet kan kulturvärdena synliggöras och naturvärdena förstärkas genom en mer planerad skötsel och som sammantaget ger en förstärkning av värdena i befintligt kulturresevat.

KULTURHISTORISKA VÄRDEN

Karta över fornlämningarna, Laga skifteskartan samt de ekonomiska kartorna från 1949 och 1982 finns som bilaga 1 – 4.

De kulturhistoriska spåren i landskapet som inventerades inom utredningsområdet och som troligen även fanns i Linnés 1700-talslandskap är:

- Fossil åker
- Röse
- Vägar
- Hamlade träd
- Hävdgynnad flora (växter som gynnas vid slåtter och bete)
- Strukturen av olika markslag såsom åker och äng
- Kulturpräglad landskapsbild

FOSSIL ÅKER OCH RÖSE

Här på Laga skifteskartan har en höjdsikt skarta placerats. De små slingrande åkrarna följer naturens former.

Inom utredningsområdet finns flera fornlämningar, framför allt fossila åkrar och rösen. Laga skifteskartan från 1841-42 visar markanvändningen vid skiftet och den struktur som visas kan hänföras till hur marken brukades på 1700-talet. Vid inventeringen i fält har strukturen av smala åkrar i ett parcellsystem påträffats. Vissa av dessa åkrar är inte markerade på Laga skifteskartan vilket tyder på att åkrarna redan var övergivna när Laga skifteskartan upprättades.

Det är framför allt den norra kullen i område B som utmärker sig med kulturhistoriska spår och som är lövskog idag. I sluttningarna finns ett system av åkerparceller som är väl bevarade. Mellan de smala slingriga tegarna har åkerhak bildats. Det finns grova hamlade träd och det finns gott om rösen i olika storlekar. Till följd av Laga skifte byggdes en stenmur och större stenar har under senare tid lagts på ett antal rösen. Flera av åkerparcellerna som är synliga i terrängen var redan övergivna vid Laga skifte. På höjden av kullen har små åkrar rationaliserats bort till en större yta och som syns på de ekonomiska kartorna 1949 och 1982.

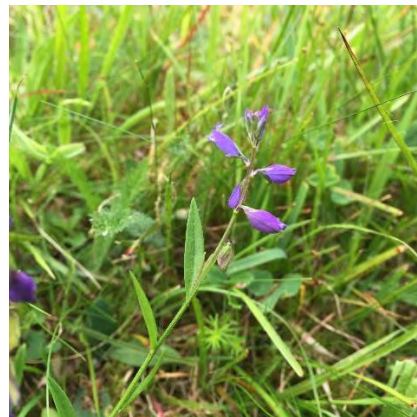
Område B den norra kullen med rösen och åkertegar.

Runt bokbackarna i område A och D finns också smala åkertegar. Tegarna i område D återfinns inte på Laga skifteskartan, de var redan då övergivna.

VÄGAR

Två gamla vägar återfinns i området. På Laga skifteskartan, bilaga 2, syns vägen till Råshult som gick i öst-västlig riktning. Delar av den återfinns i område B och är synlig om man går in i betesmarken. Bitvis är den bortodlad. I nordsydlig riktning går den gamla landsvägen och som går genom hela området och används än idag.

HÄVDGYNNAD FLORA OCH HAMLADE TRÄD

Till vänster: gamla hamlade lindar i område A. Till höger: Ängs- och betesflora som jungfrulin, finns spridd i område A.

I utredningsområdet finns ett 40-tal hamlade eller tidigare hamlade träd med en ansevärd ålder, framför allt är det lind. Linden hade stor betydelse för självhushållet inom det gamla jordbrukssamhället som foder och för reptillverkning. De äldsta lindarna finns i en sluttning i område A och de omgivande markerna har varit äng. Det finns ängs- och betesväxter samt ängssvampar som visar på lång kontinuitet av ett brukande med slåtter och bete. De hamlade träden och floran är exempel på det biologiska kulturarvet som återger människans historiska nyttjande av markerna och som ger en biologisk mångfald. De gamla, grova, ihåliga lindarna är levande historiska element som har stort biologiskt värde för insekter, svampar, lavar och andra organismer.

LANDSKAPET

När Laga skifteskartan upprättades var den östra delen av Råshult ned mot Såganässjön äng, se karta sidan 6 område D. Idag finns endast en smal remsa som fortfarande hålls öppen och som återger den historiska bilden och kontakten med sjön.

Markerna norr om område D är bevuxen framför allt med barrskog som delvis är dikespåverkad. Inga kulturhistoriska spår eller biologiska värden har påträffats som motiverar ett skydd.

Ekarna har varit betydelsefulla och var betydligt fler i landskapet under Linnés tid. I område C på östra sidan om vägen, finns ett område med framhuggna ekar. Ekarna och marken närmast runt omkring hör ihop med markstrukturen i område B, den norra kullen.

Råshults öppna marker som är kvar återger på ett pedagogiskt sätt den markstruktur som hör ihop med Carl von Linnés 1700-talslandskap och som var rådande innan den agrara revolutionen. Det är strukturen av äng, betesmark, åkertegar och bokbackar. Förhållandet mellan arealerna är inte desamma men öppenheten och strukturen ger ändå en bild av det småskaliga odlingslandskapet som då var rådande. Tillsammans med de hamlade träden och rösen skapas en helhet av hur landskapet kan ha sett ut samt gör det lättare att förstå 1700-talets nyttjande av och utkomst från markerna i en by.

BIOLOGISKA VÄRDEN

Nedan följer i korthet vad utredningen har kommit fram till angående det tilltänkta områdets naturvärden. I bilaga 5 finns de arter som har noterats vid fältbesök under utredningen samt de arter som har rapporterats till artportalen med klassning. I listan finns flera arter som indikerar höga biologiska värden.

DELOMRÅDE A

Vid laga skifte bestod området av ett åkergärde med ängar och som även betades. Här finns en fin ängs- och betesflora och flera olika arter av vildbin och fjärilar som också hörde hemma i 1700-talslandskapet. Växter har etablerat sig omigen efter att marken brukats som åker. De biologiska värdena kommer att gynnas genom en fortsatt skötsel med slåtter eller bete och förstärka de befintliga naturvärdena som hör till ängs- och betesmarkerna i Råshult.

Till vänster: Ängsmetallvinge (NT) på åkervädd. Arten lever i öppna gräsmarker.
Till höger: Betesmark, som under 1900-talet var åker, med hävdgynnade växter som mandelblom, teveronika, gökärt, vitmåra och femfingerört.

DELOMRÅDE B, FÖRUTOM NYCKELBIOTOPEN

Den norra kullen är en ädellövskog och med f.d åkrar som håller på att växa igen. Det finns en stor variation av olika trädslag, framför allt ek men även avenbok, hassel, asp och björk. Det finns lind som är lämplig att återhamla. Idag skuggas gamla ekar och arter som hänglavar och lunglav riskerar att försvinna. För att bibehålla och utveckla naturvärdena knutna till ek krävs frihuggning och röjning intill ekarna. De gamla åkrarna behöver hävdas och kan på sikt få fler ängs- och betesväxter som bidrar till en större areal med hävdgynnad floran och som då också gynnar insektslivet i hela området.

DELOMRÅDE B, INOM NYCKELBIOTOPEN

Norra delen är mer slutet med ett skiktat trädbestånd och med en del grov död ved som bland annat är viktigt för insekter. Här finns kryptogamer, lavar och mossor, som är signalarter knutna till fuktiga lokaler med hög och jämn fuktighet. Södra och östra delen är mer ljusöppen, med förekomst av den rödlistade lunglaven. Området bör hållas ljusöppet för att bibehålla och utveckla förekomsten av lunglav. Ekarna kan med fördel frihuggas längs vägen och i den allra sydligaste delen av området.

Ovan till vänster: Lunglaven trivs i gläntor i bok- och ekskog, gärna med halvöppna växtplatser där det finns hög och jämn luftfuktighet.
Nederst till vänster: Avenbokskog med hög luftfuktighet.
Till höger: Signalarten krushättemossa finns rikligt i den nordvända branten.

FRILUFTSLIV

Råshults kulturresevat är ett värdefullt besöksmål för turister och för närboende. Området nyttjas av närboende, närliggande skolor och av förskolor i utbildnings-syfte. Råshult har flera stigar som leder runt i hela området. Utökningen tillgängliggör ytterligare värdefulla kultur- och naturmiljöer och bidrar till ett rikare friluftsliv.

- Det finns möjlighet att låta allmänheten vistas fritt i utökningens ängar och betesmarker då floravärdena inte kräver restriktioner.
- De öppna ytorna kan hållas öppna för att återge hur hela Råshults by såg ut på Linnés tid. Genom att gallra/röja bort yngre träd i brynzoner mot omgivande skog samt genom att göra siktgluggar in mot befintligt kulturreseervat kan en mer komplett helhetssyn återges och det kulturhistoriska landskapet kan framhävas ännu mer.
- De gamla bruksningsvägarna kan enkelt tas fram och användas som stigar. Stigarna kan anläggas så att forna åkerhak och ängar kan upplevas.
- Redan vid parkeringen kan området med små restaureringsåtgärder framhäva 1700-talets landskap genom att låta beta de före detta åkrarna intill och ta bort yngre björk och hassel.

KOMMUNIKATION

Möten har hållits med arrendatorerna, närboende, Älmhults kommun och Stiftelsen Linnés Råshult. Deras kunskap har inhämtats vid dessa tillfällen och de har också lämnat synpunkter på förslaget till utvidgning. Mötesanteckningar och Länsstyrelsens presentationsmaterial har skickats ut till berörda.

Riksantikvarieämbetet har informerats löpande via mejl, telefonsamtal och lägesrapporter.

Möte med styrgruppen för projektet har hållits och Länsstyrelsens ledning (t.f. landshövding och t.f. länsråd) har också fått information om arbetet.

SYNPUNKTER

Vid möten med de berörda i närområdet, arrendatorn, med Älmhults kommun och Stiftelsen Linnés Råshult har inga negativa synpunkter lämnats till Länsstyrelsen på förslaget att utöka kulturreseervatet. En farhåga lyftes vid mötet med de närboende och det var rädslan för att besökare ska gå in i befintliga trädgårdar. En jämförelse gjordes med våra naturreseervat där Länsstyrelsen markerar stigar och som besökare i stort sett alltid håller sig till. Skyltningsinsatser kan förtydliga vilka delar som är privata.

Markägarna till fastigheten Råshult 1:44, område D och södra delen av område A, är positiva till att sälja fastigheten och vill att den ingår i kulturreseervatet.

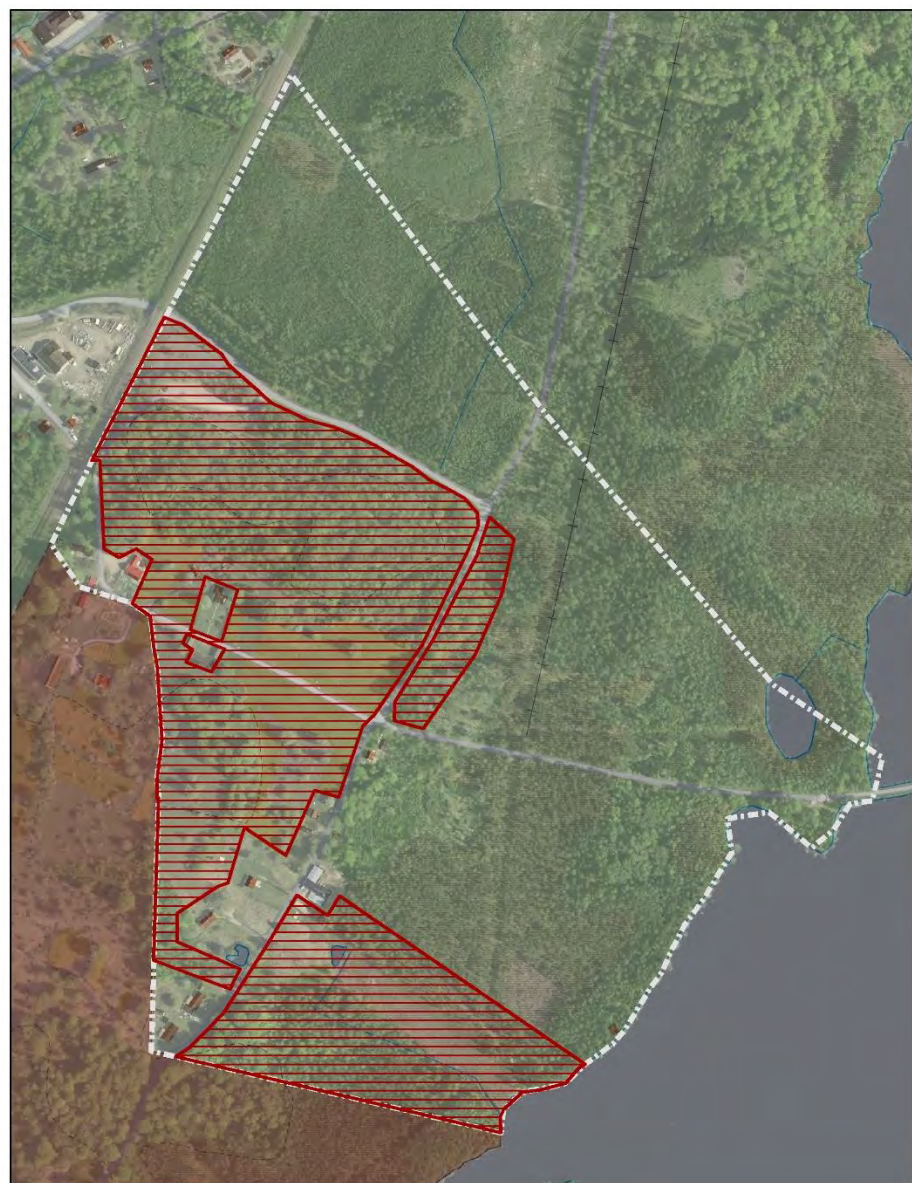
FÖRSLAG TILL UTÖKNING

Länsstyrelsen gör bedömningen att omkringliggande marker har höga kulturhistoriska och biologiska värden och som motiverar att kulturreseervatet utökas enligt förslag, se karta nedan. I förslaget ingår de fastigheter som Älmhults kommun och stiftelsen Linnés Råshult äger. Härutöver är det en fastighet som

helt och hållet blir berörd i område A (markägarna som vill sälja sin fastighet och som vill att den ingår i kulturreseptatet) samt en annan till en mindre del, område C med ekar. De delar av Hembygdsföreningens fastighet som ingår berör vägen och den angränsande kullen i område B.

De områden som inte ingår i förslaget består av skog och har inte höga kulturhistoriska och biologiska värden som motiverar ett skydd.

KARTA ÖVER FÖRSLAG TILL UTÖKNING

0 50 100 200
 Meter

EKONOMISKA KONSEKVENSER

Den del av utökningen som är betesmark och åker hävdas idag på ett bra sätt för att visa de kulturhistoriska spåren och för att bevara de biologiska värdena. För att bibehålla denna öppna landskapsbild som återspeglar 1700-talslandskapet krävs kontinuerlig hävd. EU's miljöstöd bidrar till finansieringen. Idag finns också andra medel att söka för att bevara och uppleva natur-, kultur- och friluftslivsvärden, t.ex. Leader-pengar, EU's Life-projekt, LONA-medel.

Större tillkommande kostnader för skötseln av utökningen är framför allt att:

- gränsmarkera området,
- underhålla och byta till bra stängsel runt betesmarker,
- fortsatt hålla vyn mot sjön öppen, antingen genom slätter, bete och/eller bränning,
- ställa iordning den norra kullen som betesmark, dvs stängsling, röjning, gallring,
- göra iordning nya stigar,
- ta fram ny information och skyltar, t.ex. kartor och texter,
- ersättning till markägare.

Vid en utökning är det gränsmarkering och ny information samt karta som först och främst behöver tas fram. Befintlig hävd inom utökningen bör inte heller försämrats, vilket i så fall skulle innebära en merkostnad den dag hävden ska återupptas igen. Resterande åtgärder kan planeras och genomföras i förhållande till de medel som finns tillgängliga. Man ska dock vara medveten om att iordningsställandet av en betesmark på den norra kullen, område B, kommer att kosta mer ju längre man väntar med åtgärden. Det kan eventuellt bli en liten inkomst från avverkning och gallring vid en genomgång av hela området.

I förslaget till utökning finns mark som är privatägd. I det fortsatta arbetet med att skriva beslut och skötselplan kommer också hanteringen av hur markägarfrågan ska lösas och om någon ersättning ska utbetalas till markägare.

ADMINISTRATIVA KONSEKVENSER

Råshults kulturvärden är en av grunderna till bygdens attraktivitet. De avläsbara historiska strukturerna från 1700-talet framhäver Råshults unika kultur- och naturlandskap. I och med att Råshult är ett kulturresevat och ett riksintresse för kulturmiljöer ska de kulturhistoriska värdena väga särskilt tungt vid en avvägning mellan olika intressen. Kulturmiljön blir en inspiration vid förändringar. Eventuella konflikter mellan olika intressen kräver att utredningar, dialoger och konsekvensbedömningar genomförs så att de kulturhistoriska perspektiven kan ses som en resurs. Länsstyrelsen har också tagit fram en ny fördjupad beskrivning över riksintresset med förslag till en utökad gräns, den är nu ute på remiss hos Älmhults kommun. Med en utökning av kulturresevatet fås en större helhet och

därmed en bättre förståelse för landskapet under 1700-talet. Det gagnar området som ett riksintresse och även som en buffertzoon för ett blivande världsarv.

MOTIVERING

Länsstyrelsens bedömning är att det är möjligt att tillgodose både natur- och kulturmiljön i Råshult vid en utvidgning. Det finns inga större konflikter. Länsstyrelsen föreslår dock en mindre avvägning som i korthet innebär att det finns begränsat utrymme för förändringar i den del som omfattar en nyckelbiotop (den nordvända slänten i område B). Naturvärdena är stora och kräver hög och jämn luftfuktighet. Här är trädsiktet olikåldrigt och skiktat samt har en varierad trädslagsblandning. Här finns även en större andel multnande ved i form av liggande döda träd och grenar. I området har bland annat den rödlistade lunglaven samt signalarten krushättemossa noterats. Däremot bedömer Länsstyrelsen att åtgärder kan utföras i kring och i utkanten av det nämnda området. Inom hela förslaget till utökning kommer de biologiska värdena att gynnas av ett skydd då skötseln blir mer planerad och anpassad till de värden som påträffats och som hör till bilden av Linnés tid.

Strukturen med små åkertegar och äng från 1700-talet är delvis bortodlad i de centrala delarna av byn, men denna öppenhet binder samman det nuvarande kulturreseptatet med åkerparcellerna i norr. Åkerparceller, åkerhak, rösen och hamlade träd i slutningarna ger sambanden till Linnés tid. De framhuggna ekarna i östra kanten hör till området och bör därför ingå i utökningen. Rumsligt blir Råshult mer komplett. Dessutom syns den gamla vägen bitvis genom åkern.

Marken bakom tomtarna i söder består av en slänt med mycket gamla hamlade lindar och som övergår i en bokbacke. Området har struktur av åkertegar och äng. Kvar finns lindar och hävdgynnad flora.

Fornlämningsområdet i sydöst med en bokbacke, delas idag av kulturreseptatets gräns och den föreslagna utökningen, område D. Genom utökningen blir hela fornlämningsområdet skyddat. På samma fastighet finns också den enda öppna remsan ned till Såganässjön som visar på landskapets öppenhet vid Linnés tid och som bedöms värdefull för förståelsen av jordbrukssamhället.

Genom att igenvuxna marker restaureras till betesmark, kommer både kultur- och naturvärden att gynnas. Strukturen i marken framhävs tydligare och de kulturhistoriska spåren synliggörs även om den forna markanvändningen inte praktiserats. Exempelvis så kan åkerparcellerna användas till betesmark och/eller stigar där allmänheten får möjlighet att se strukturen av det gamla landskapet. Skötseln kan här bedrivas mer extensivt än för det befintliga kulturreseptatet.

De kulturhistoriska värdena i den tilltänkta utökningen skapar en bättre helhet över 1700-talets Råshult. De värdefulla kultur- och naturmiljöerna kan tillgängliggöras för allmänheten och bidra till fördjupade kunskaper om Linnés landskap. Utökningen kommer också att bidra till ett bredare utbud för friluftslivet. Förslaget till utökning följer i stort sett och stödjer förslaget till ny gräns för riksintresset och att den efterfrågade buffertzonen för bildandet av ett världsarv uppnås.

REFERENSER

Kartor

- Lantmäteriet. Historiska kartor, Laga skifteskartan över Råshult 1841-42
- Lantmäteriet. Ekonomiska kartan över Råshult 1949 och 1982
- Riksantikvarieämbetet. FMIS, Kartutdrag ur fornsök.

Länsstyrelsen i Kronobergs län:

- Bildandet av kulturreseptatet komministerbostället Råshult i Stenbrohults socken, Älmhults kommun. Ärendenummer 231-5016-02. 2002.
- Eliasson, P. 2013. Utredning angående det historiska källmaterialet om ekförekomst i kulturreseptatet Råshult, Stenbrohults socken.
- Ekstam, U & Forshed, N. 2006. Råshult under Linnés tid.
- KMV forum AB , Bäckaby Landskap och WSP group. 2015. Råshult – Fördjupad beskrivning och analys av en kulturmiljö av riksintresse.

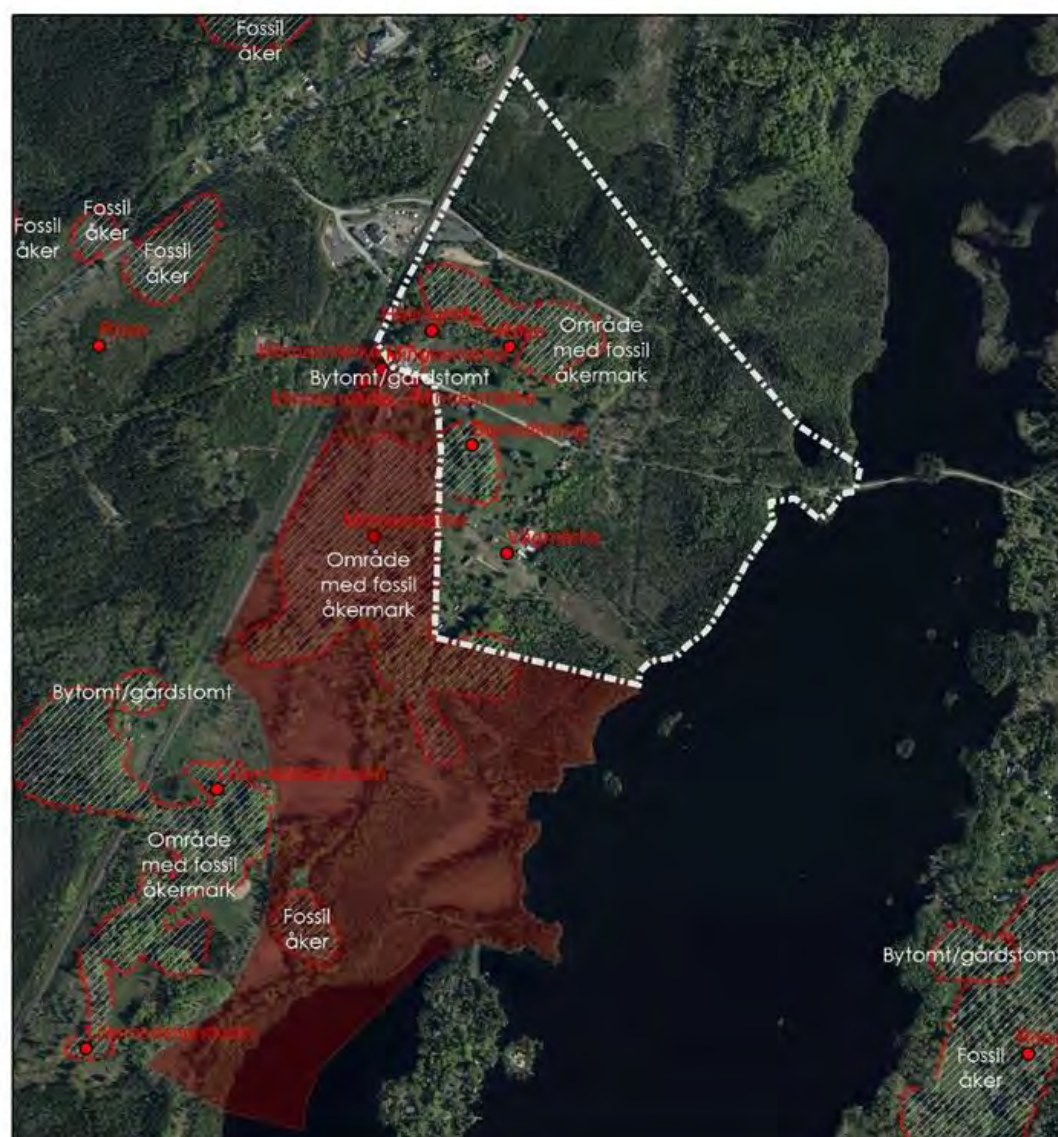
Riksantikvarieämbetet. 2014. Vårda väl. Att tyda landskapets berättelser, En metod att tolka biologiskt kulturarv.

Webbsidor

- www.artportalen.se
- En föreslagen nominering till UNESCO's världsarvslista.
<http://www.lansstyrelsen.se/uppsala/Sv/djur-och-natur/skyddad-natur/varldsarv/Pages/default.aspx> [Hämtad:20170621]

BILAGOR

1. Fornlämningskarta
2. Laga skifteskartan 1841-42
3. Ekonomiska kartan 1949
4. Ekonomiska kartan 1982
5. Artlista

Utredningsområde

Befintligt kulturresevat

RAÄ Fornlämningar (FMIS) punkt

RAÄ Fornlämningar (FMIS) yta

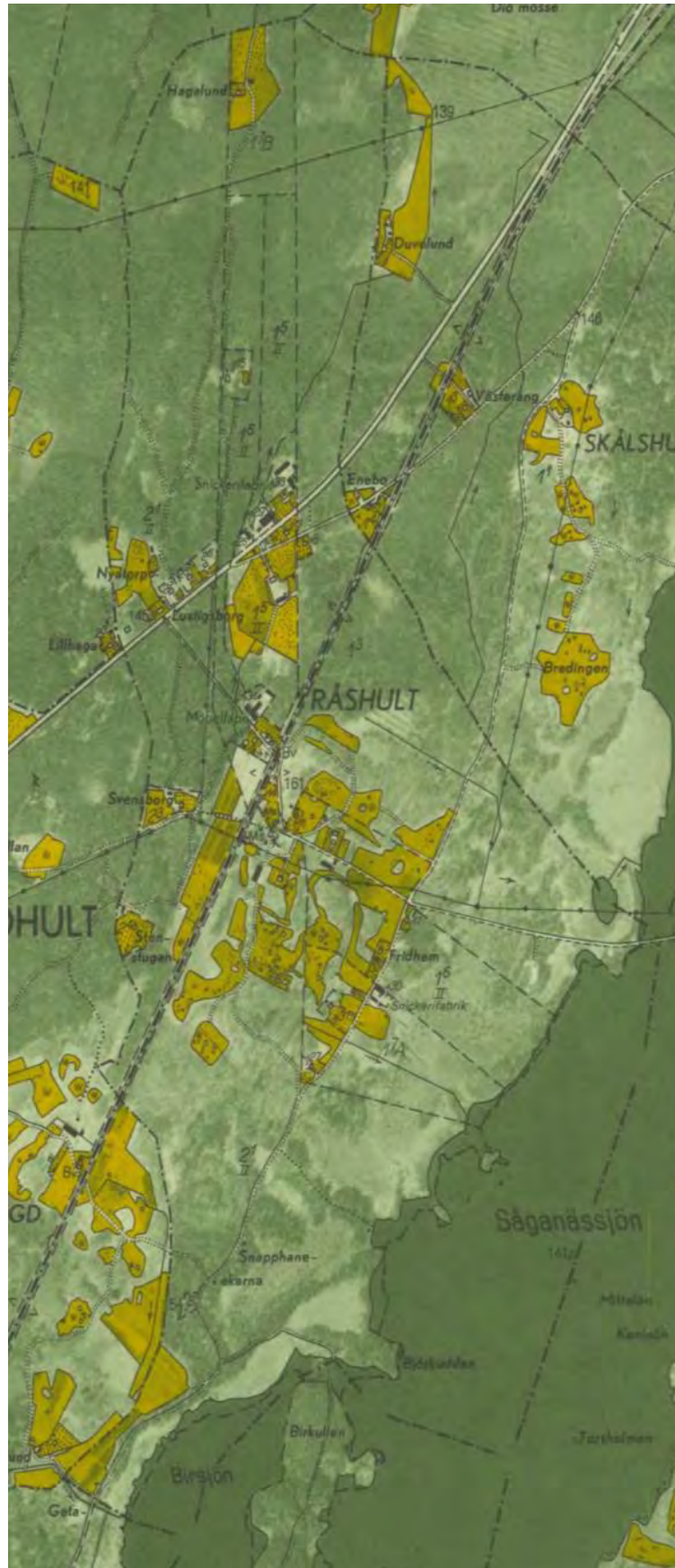
Fornlämningskarta

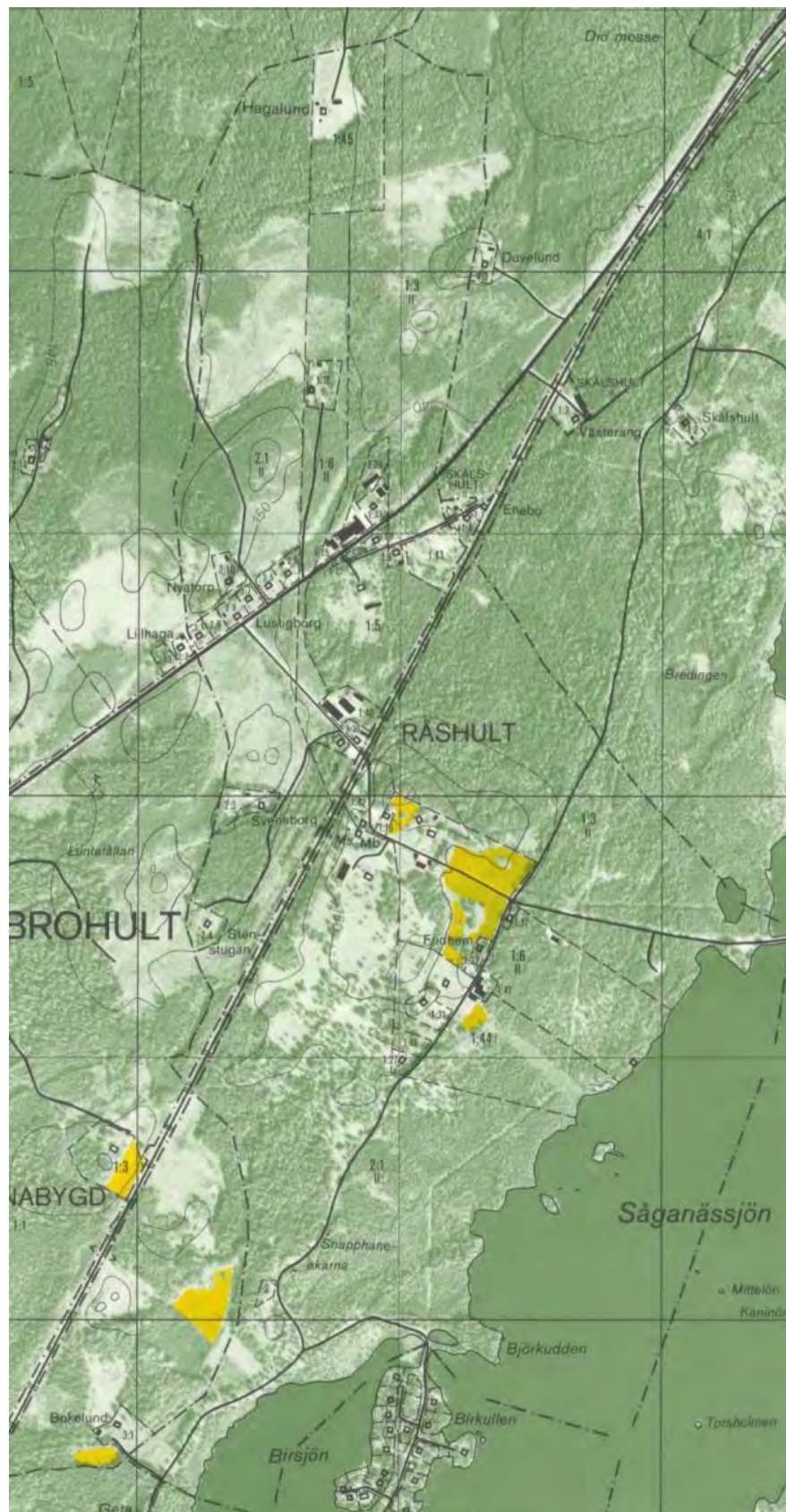
0 125 250 500
Meter

Laga skiftes karta (1841) över Råshult. © Lantmäteriet.

Ekonomiska kartan (1949) över Råshult. © Lantmäteriet

Ekonomiska kartan (1982) över Råshult. © Lantmäteriet

ARTLISTA

Artlista för utredningsområdet till kulturresevatet Komministerbostället Råshult. Listan är hämtad från Artportalen (<https://www.artportalen.se/>). Fyndår 2000-2017. Artdatabanken fastställer en s.k. rödlista för växter och djur som är hotade eller missgynnade i Sverige. Arterna klassas enligt kategorierna: nära hotad (NT), sårbar (VU), starkt hotad (EN), akut hotad (CR).

Vid fältbesök 2017 påträffades även signalarterna guldlockmossa (*Homalothecium sericeum*) och krushättemossa (*Ulota crispa*).

Artnamn	Vetenskapligt namn	Årtal	Rödlistekategori
Växter			
Akleja	<i>Aquilegia vulgaris</i>	2016	
Ask	<i>Fraxinus excelsior</i>	2016	EN
Asp	<i>Populus tremula</i>	2016	
Avenbok	<i>Carpinus betulus</i>	2016	
Backtrav	<i>Arabisidopsis thaliana</i>	2015	
Blodrot	<i>Potentilla erecta</i>	2016	
Blomsterlupin	<i>Lupinus polyphyllus</i>	2016	
Blåbär	<i>Vaccinium myrtillus</i>	2016	
Brännässla	<i>Urtica dioica</i>	2016	
Bok	<i>Fagus sylvatica</i>	2016	
Femfingerört	<i>Potentilla argentea</i>	2016	
Fyrkantig johannesört	<i>Hypericum maculatum</i>	2016	
Färsvingel	<i>Festuca ovina</i>	2016	
Fältarv	<i>Cerastium arvense</i>	2015	
Gran	<i>Picea abies</i>	2016	
Groblad	<i>Plantago major</i>	2016	
Gråal	<i>Alnus incana</i>	2016	
Gråfibbla	<i>Pilosella officinarum</i>	2016	
Gullviva	<i>Primula veris</i>	2016	
Gökärt	<i>Lathyrus linifolius</i>	2016	
Hallon	<i>Rubus idaeus</i>	2016	
Harris	<i>Cytisus scoparius</i>	2016	
Hassel	<i>Corylus avellana</i>	2016	
Humle	<i>Humulus lupulus</i>	2016	
Hundkåx	<i>Anthriscus sylvestris</i>	2016	
Idegran	<i>Taxus baccata</i>	2011	
Jungfrulin	<i>Polygala vulgaris</i>	2017	
Kattfot	<i>Antennaria dioica</i>	2004	
Kirskål	<i>Aegopodium podagraria</i>	2016	
Klibbal	<i>Alnus glutinosa</i>	2016	
Klockgentiana	<i>Gentiana pneumonanthe</i>	2003	VU
Knölsmörlomma	<i>Ranunculus bulbosus</i>	2015	
Kungsmynta	<i>Origanum vulgare</i>	2016	
Kärrtistel	<i>Cirsium palustre</i>	2016	

Lavendel	<i>Lavandula angustifolia</i>	2016	
Liljekonvalj	<i>Convallaria majalis</i>	2016	
Lingon	<i>Vaccinium vitis-idaea</i>	2016	
Ljung	<i>Calluna vulgaris</i>	2016	
Lundelm	<i>Elymus caninus</i>	2016	
Majsmörblomma	<i>Ranunculus auricomus</i>	2016	
Malört	<i>Artemisia absinthium</i>	2016	
Mandelblomma	<i>Saxifraga granulata</i>	2016	
Missne	<i>Calla palustris</i>	2017	
Mästerrot	<i>Peucedanum ostruthium</i>	2016	
Nejlikrot	<i>Geum urbanum</i>	2016	
Ogräsmaskrosor	<i>Taraxacum sect. Taraxacum</i>	2016	
Oxel	<i>Sorbus intermedia</i>	2016	
Prästkrage	<i>Leucanthemum vulgare</i>	2016	
Rotfibbla	<i>Hypochaeris radicata</i>	2016	
Rödklöver	<i>Trifolium pratense</i>	2016	
Rödsvingel	<i>Festuca rubra</i>	2016	
Röllika	<i>Achillea millefolium</i>	2016	
Rönn	<i>Sorbus aucuparia</i>	2016	
Skogsek	<i>Quercus robur</i>	2016	
Skogsklöver	<i>Trifolium medium</i>	2016	
Skogslind	<i>Tilia cordata</i>	2016	
Skogslönn	<i>Acer platanoides</i>	2016	
Skogsstjärna	<i>Lysimachia europaea</i>	2016	
Smultron	<i>Fragaria vesca</i>	2016	
Stormåra	<i>Galium mollugo</i>	2016	
Svarta vinbär	<i>Ribes nigrum</i>	2016	
Svartkämpar	<i>Plantago lanceolata</i>	2016	
Svinrot	<i>Scorzonera humilis</i>	2015	
Sydvårbrodd	<i>Anthoxanthum odoratum</i>	2016	
Syren	<i>Syringa vulgaris</i>	2016	
Tall	<i>Pinus sylvestris</i>	2016	
Teveronika	<i>Veronica chamaedrys</i>	2016	
Tusensköna	<i>Bellis perennis</i>	2016	
Vanlig smörblomma	<i>Ranunculus acris subsp. acris</i>	2016	
Vanlig tallört	<i>Monotropa hypopitys subsp. hypopitys</i>	2015	
Vitklöver	<i>Trifolium repens</i>	2016	
Vitmåra	<i>Galium boreale</i>	2016	
Vitsippa	<i>Anemone nemorosa</i>	2016	
Vårfryle	<i>Luzula pilosa</i>	2016	
Vårförgätmigej	<i>Myosotis stricta</i>	2015	
Vårtbjörk	<i>Betula pendula</i>	2016	
Åkervädd	<i>Knautia arvensis</i>	2017	
Ängsbräsmå	<i>Cardamine pratensis</i>	2015	
Ängssyra	<i>Rumex acetosa</i>	2016	

Ängsviol	<i>Viola canina</i>	2015	
Örnbräken	<i>Pteridium aquilinum</i>	2016	

Insekter

Argogorytes mystaceus	<i>Argogorytes mystaceus</i>	2013	
Chrysis angustula	<i>Chrysis angustula</i>	2013	
Citronfjäril	<i>Gonepteryx rhamni</i>	2014	
Crossocerus cetratus	<i>Crossocerus cetratus</i>	2008	
Flyttblomfluga	<i>Episyrphus balteatus</i>	2007	
Fläcklöpare	<i>Anchomenus dorsalis</i>	2003	
Fransdyngbagge	<i>Aphodius contaminatus</i>	2003	
Gonia picea	<i>Gonia picea</i>	2005	
Gorytes laticinctus	<i>Gorytes laticinctus</i>	2013	
Humlebagge	<i>Trichius fasciatus</i>	2004	
Humlelik pälsblomfluga	<i>Criorhina ranunculi</i>	2006	
Husvedgeting	<i>Symmorphus bifasciatus</i>	2008	
Hästdyngbagge	<i>Aphodius sticticus</i>	2003	
Kamgräsfjäril	<i>Coenonympha pamphilus</i>	2014	
Kartfjäril	<i>Araschnia levana</i>	2007	
Lindenius albilabris	<i>Lindenius albilabris</i>	2013	
Luktgräsfjäril	<i>Aphantopus hyperantus</i>	2014	
Lundsandbi	<i>Andrena subopaca</i>	2013	
Makaonfjäril	<i>Papilio machaon</i>	2017	
Mindre bastardsvärmare	<i>Zygaena viciae</i>	2014	NT
Mindre guldvinge	<i>Lycaena phlaeas</i>	2014	
Myopa vicaria	<i>Myopa vicaria</i>	2006	
Pemphredon lugubris	<i>Pemphredon lugubris</i>	2008	
Rapsfjäril	<i>Pieris napi</i>	2006	
Rostbrun dyngbagge	<i>Aphodius rufus</i>	2003	
Rödvingad dyngbagge	<i>Aphodius pedellus</i>	2003	
Skogspärlemorfjäril	<i>Argynnis adippe</i>	2014	
Slättergräsfjäril	<i>Maniola jurtina</i>	2014	
Storfibblebi	<i>Panurgus banksianus</i>	2005	NT
Strimgökbi	<i>Nomada striata</i>	2005	
Större stigstekel	<i>Priocnemis perturbator</i>	2005	
Tosteblåvinge	<i>Celastrina argiolus</i>	2015	
Vitfläckig guldvinge	<i>Lycaena virgaureae</i>	2014	
Väddgökbi	<i>Nomada armata</i>	2005	VU
Väddsandbi	<i>Andrena hattorfiana</i>	2004	
Åkerfrölöpare	<i>Harpalus rufipes</i>	2003	
Älggräspärlemorfjäril	<i>Brenthis ino</i>	2014	
Ängsmetallvinge	<i>Adscita statices</i>	2016	NT
Svampar			
Ametistskivling	<i>Laccaria amethystina</i>	2017	
Bittersopp	<i>Caloboletus calopus</i>	2000	

Blodvaxskivling	<i>Hygrocybe coccinea</i>	2010	
Blåmusseron	<i>Lepista nuda</i>	2015	
Blödticka	<i>Postia fragilis</i>	2010	
Bokticka	<i>Inonotus nodulosus</i>	2010	
Brun kamskivling	<i>Amanita fulva</i>	2015	
Ekmusseron	<i>Tricholoma lascivum s.lat</i>	2017	
Falsk rutsopp?	<i>Xerocomellus porosporus?</i>	2015	
Fnöskticka	<i>Fomes fomentarius</i>	2015	
Grålila kragkivling?	<i>Stropharia inuncta?</i>	2015	
Gräddvaxskivling?	<i>Hygrophorus penarius?</i>	2017	
Grönkremla	<i>Russula aeruginea</i>	2015	
Hagfingersvamp	<i>Clavulinopsis helvola</i>	2017	
Halmspindling?	<i>Cortinarius talus?</i>	2017	
Kamfingersvamp	<i>Clavulina cristata</i>	2017	
Kantarellmussling	<i>Plicaturopsis crispa</i>	2017	
Klibbticka	<i>Fomitopsis pinicola</i>	2015	
Knölchampinjon	<i>Agaricus sylvicola</i>	2017	
Kruskantarell	<i>Craterellus sinuosus</i>	2011	
Limsvamp	<i>Bulgaria inquinans</i>	2011	
Lutvaxskivling	<i>Neohygrocybe nitrata</i>	2000	NT
Lysticka	<i>Hapalopilus rutilans</i>	2017	
Lömsk flugsvamp	<i>Amanita phalloides</i>	2017	
Mandelriskä	<i>Lactarius volemus</i>	2017	
Oxtungssvamp	<i>Fistulina hepatica</i>	2010	NT
Panterflugsvamp	<i>Amanita pantherina</i>	2017	
Pudrad trattskivling	<i>Clitocybe nebularis</i>	2015	
Rak fingersvamp	<i>Ramaria stricta</i>	2017	
Rodnande fjällskivling	<i>Chlorophyllum rachodes s. lat.</i>	2010	
Rosa rättikhätta	<i>Mycena rosea</i>	2017	
Rödgul taggsvamp	<i>Hydnum rufescens s. lat.</i>	2017	
Silkesmusseron	<i>Tricholoma columbetta</i>	2017	
Skäggriska	<i>Lactarius torminosus</i>	2015	
Sprängticka	<i>Inonotus obliquus</i>	2010	
Spröd vaxskivling	<i>Hygrocybe ceracea</i>	2010	
Stinksvamp	<i>Phallus impudicus</i>	2017	
Stort haröra	<i>Otidea onotica</i>	2017	
Strumpspindling	<i>Cortinarius torvus</i>	2017	
Stubbhorn	<i>Xylaria hypoxylon</i>	2011	
Svart trumpetsvamp	<i>Craterellus cornucopioides</i>	2017	
Svartkremla	<i>Russula nigricans</i>	2017	
Svartriska	<i>Lactarius necator</i>	2017	
Svavelmusseron	<i>Tricholoma sulphureum/ bryogenum</i>	2017	
Svavelticka	<i>Laetiporus sulphureus</i>	2011	
Vit flugsvamp	<i>Amanita virosa</i>	2011	
Vit vaxskivling	<i>Cuphophyllus virgineus</i>	2010	
Vitgul flugsvamp	<i>Amanita citrina</i>	2017	

Vitspröding?	<i>Psathyrella candolleana?</i>	2015	
Vårtig röksvamp	<i>Lycoperdon perlatum</i>	2017	
Ängsvaxskivling	<i>Cuphophyllus pratensis</i>	2010	
Lundspindling?	<i>Cortinarius largus?</i>	2017	
Lindskål	<i>Holwaya mucida</i>	2017	
Platticka	<i>Ganoderma applanatum</i>	2015	

Fåglar

Bergfink	<i>Fringilla montifringilla</i>	2010	
Bitterlav	<i>Pertusaria amara</i>	2000	
Björktrast	<i>Turdus pilaris</i>	2007	
Blålocksbi	<i>Melitta haemorrhoidalis</i>	2005	
Blåmes	<i>Cyanistes caeruleus</i>	2016	
Bofink	<i>Fringilla coelebs</i>	2016	
Bokvårtlav	<i>Pyrenula nitida</i>	2013	NT
Bredbrämad bastardsvärmare	<i>Zygaena loniceræ</i>	2014	NT
Buskskvätta	<i>Saxicola rubetra</i>	2007	NT
Domherre	<i>Pyrrhula pyrrhula</i>	2015	
Dubbeltrast	<i>Turdus viscivorus</i>	2015	
Enkelbeckasin	<i>Gallinago gallinago</i>	2007	
Entita	<i>Poecile palustris</i>	2016	
Fiskgjuse	<i>Pandion haliaetus</i>	2007	
Fiskmås	<i>Larus canus</i>	2012	
Fisktärna	<i>Sterna hirundo</i>	2012	
Grå flugsnappare	<i>Muscicapa striata</i>	2014	
Grönfink	<i>Chloris chloris</i>	2007	
Gröngöling	<i>Picus viridis</i>	2015	NT
Grönsiska	<i>Spinus spinus</i>	2014	
Grönsångare	<i>Phylloscopus sibilatrix</i>	2016	
Gulsparr	<i>Emberiza citrinella</i>	2008	VU
Gulärta	<i>Motacilla flava</i>	2010	
Gärdsmyg	<i>Troglodytes troglodytes</i>	2016	
Gök	<i>Cuculus canorus</i>	2008	
Göktyta	<i>Jynx torquilla</i>	2004	
Havsörn	<i>Haliaeetus albicilla</i>	2015	NT
Hussvala	<i>Delichon urbicum</i>	2012	VU
Järnsparv	<i>Prunella modularis</i>	2016	
Kaja	<i>Corvus monedula</i>	2014	
Kanadagås	<i>Branta canadensis</i>	2012	
Kattuggla	<i>Strix aluco</i>	2014	
Knipa	<i>Bucephala clangula</i>	2007	
Koltrast	<i>Turdus merula</i>	2016	
Korp	<i>Corvus corax</i>	2011	
Kråka	<i>Corvus corone</i>	2014	
Kungsfågel	<i>Regulus regulus</i>	2014	VU

Ladusvala	<i>Hirundo rustica</i>	2012	
Lövsångare	<i>Phylloscopus trochilus</i>	2016	
Mindre hackspett	<i>Dendrocopos minor</i>	2014	NT
Mindre korsnäbb	<i>Loxia curvirostra</i>	2007	
Morkulla	<i>Scolopax rusticola</i>	2014	
Nötkråka	<i>Nucifraga caryocatactes</i>	2014	NT
Nötskrika	<i>Garrulus glandarius</i>	2015	
Nötväcka	<i>Sitta europaea</i>	2016	
Ob. trana	<i>Gruidae</i>	2007	
Ormvråk	<i>Buteo buteo</i>	2015	
Ringduva	<i>Columba palumbus</i>	2017	
Rödhake	<i>Erithacus rubecula</i>	2016	
Rödstjärt	<i>Phoenicurus phoenicurus</i>	2016	
Silltrut	<i>Larus fuscus</i>	2010	NT
Skata	<i>Pica pica</i>	2015	
Skogssnäppa	<i>Tringa ochropus</i>	2007	
Skrattmås	<i>Chroicocephalus ridibundus</i>	2012	
Sparvhök	<i>Accipiter nisus</i>	2014	
Spillkråka	<i>Dryocopus martius</i>	2017	NT
Stare	<i>Sturnus vulgaris</i>	2015	VU
Stenknäck	<i>Coccothraustes coccothraustes</i>	2016	
Stjärtmes	<i>Aegithalos caudatus</i>	2010	
Större hackspett	<i>Dendrocopos major</i>	2014	
Svarthätta	<i>Sylvia atricapilla</i>	2016	
Svartmes	<i>Periparus ater</i>	2009	
Svartvit flugsnappare	<i>Ficedula hypoleuca</i>	2014	
Sångsvan	<i>Cygnus cygnus</i>	2006	
Sädesärsla	<i>Motacilla alba</i>	2016	
Talgoxe	<i>Parus major</i>	2016	
Talltita	<i>Poecile montanus</i>	2014	
Taltrast	<i>Turdus philomelos</i>	2014	
Tofsmes	<i>Lophophanes cristatus</i>	2014	
Tofsvipa	<i>Vanellus vanellus</i>	2013	
Tornseglare	<i>Apus apus</i>	2007	VU
Trana	<i>Grus grus</i>	2013	
Trädgårdssångare	<i>Sylvia borin</i>	2016	
Trädkrypare	<i>Certhia familiaris</i>	2014	
Trädpiplärka	<i>Anthus trivialis</i>	2014	
Tuvhätta	<i>Mycena inclinata</i>	2017	
Törnsångare	<i>Sylvia communis</i>	2012	
Ängspiplärka	<i>Anthus pratensis</i>	2010	NT
Ärtsångare	<i>Sylvia curruca</i>	2014	
Fladdermöss			
Brunlångöra	<i>Plecotus auritus</i>	2005	
Dvärgpipistrell	<i>Pipistrellus pygmaeus</i>	2005	

Nordfladdermus	<i>Eptesicus nilssonii</i>	2005	
Större brunfladdermus	<i>Nyctalus noctula</i>	2005	
Lavar			
Filtlav	<i>Peltigera canina</i>	2000	
Lunglav	<i>Lobaria pulmonaria</i>	2017	NT
Rosa lundlav	<i>Bacidia rosella</i>	2013	VU
Mossor			
Fällmossa	<i>Antitrichia curtipendula</i>	2000	

